14e JAARGANG CURACAO DEN 4den SEPTEMBER 1897. No. 714

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl.0.50 voor elken regel fl 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,20.
Un annucio di 1 tè 7 regel fl. 0.50, cada regel mas fl.0,07½

Curaçao, 3 September.

OPVOEDING.

Een der meest grootsche inrichtingen van Katholiek bijzonder onderwijs in Frankrijk, misschien wel van geheel Europa is de school der Dominicanen te Arcueil, waar de meeste jongelieden uit de hoogere standen der Fransche maatschappij hun opleiding ontvangen en waar bijna alle takken van wetenschap uitgebreid onderwezen worden.

De prijsuitdeeling van Arcueil is een dag van gewicht niet alleen voor de leerlingen en hun ouders, doch ook voor dat gedeelte van het publiek, dat overal heenstroomt, waar iets geheel bijzonders te hooren en te zien is en ook — waar het eenmaal mode is zich te vertoonen, en dat aangeduid wordt door den naam van *tout Paris*.

De *great attraction* op het program der prijsuitdeeling van Arcueil vormde in de laatste jaren de redevoering, te houden door Père DIDON. Voor een uitgelezen gehoor, onder hetwelk alle politieke en godsdienstige richtingen vertegenwoordigd waren, behandelde de geleerde Dominicaan verleden jaar, op de hem eigene, welsprekende, vrijmoedige en geheel oorspronkelijke wijze de *Education présente*, welke hij een scherpe kritiek deed ondergaan. In aansluiting bij deze rede sprak hij dit jaar over *l'Education nationale française*, door hem gedefiniëerd als "de kunst om mannen te vormen en op te kweeken, welke nuttige dienaren zullen zijn van hun vaderland, in overeenstemming met een natuurlijken aanleg van het ras en volgens de behoeften van den tijd en van de maatschappelijke omgeving."

Zeer veel van hetgeen Père DIDON zeide is uit den aard der zaak alleen of meer speciaal toepasselijk op Frankrijk; andere opmerkingen en raadgevingen evenwel zijn van beteekenis voor de opvoeding van jongelieden van onzen tijd in alle beschaafde landen der wereld.

Practisch als altijd, waarschuwde de groote redenaar er vooral tegen, dat een te groot gedeelte der katholieke jongelingschap zijn toekomst zou zoeken bij het leger, den ambtenaarsstand en in het algemeen bij zoodanige *carrières*, welke, als eenmaal de toegang door het afleggen van het eene of andere examen ontsloten is, betrekkelijk weinig inspanning en initiatief meer vereischen. In groote trekken ging hij daartoe de geschiedenis der opvoedingsstelsels na in deze eeuw, voor zoover zij in Frankrijk werden toegepast. Geen regeering, die niet haar stempel heeft gedrukt op het een of ander systeem, die niet heeft getracht menschen te vormen naar haren geest.

"Na den val van het napoleontische stelsel en het overwicht van de *Ecole polytechnique* (de school voor genie- en artillerie-officieren) werd het onderwijs liberaal en was het de *Ecole normale*, die den toon aangaf. Men vormde toen "geletterden": de wijsbegeerte had den godsdienst verdrongen. Van degelijke karaktervorming was geen sprake: men kweekte op die wijze een geslacht van zwakkelingen, voorbestemd als ware het om overwonnen te worden, niet bestand tegen den eersten den besten storm, die zou opsteken.

Wij moeten met onze opvoeding een anderen weg uit, roept Père DIDON uit.

Tot dusver hebben wij het niet verder kunnen brengen dan generatiën te vormen, die in den strijd des levens het onderspit delfden. Ik voor mij, ik heb er genoeg van kanonnevleesch voor den oorlog en invaliden voor het maatschappelijke worstelperk aan te kweeken. Ofschoon katholiek priester, gevoel ik mij niet bevredigd door alleen Christenen te vormen, indiën ik vooruit weet, dat dezen in den strijd des levens de overwonnenen zullen zijn. Als ik alleen apostel was, zou ik mij daarmede tevreden stellen, doch ik ben tevens Franschman, die een geslacht moet helpen opleiden voor de twintigste eeuw. Daar de opvoeding de groote vormende kracht is, moet men haar bezigen om anders dan tot heden de jeugd der hoogere klassen te wapenen voor den heldenstrijd, die haar wacht.

De keizer van Duitschland zeide in een beroemde redevoering: "Ik wil practisch gevormde mannen voor de worstelstrijden des levens." Dit parool, dat hij zijn ministers toewierp, neem ik van hem over. Wij moeten het niet onzen ministers toewerpen, die slechts dienaren zijn, maar aan de openbare meening, welke de ministers doet handelen. Dit parool, wij brengen het hier reeds in toepassing, aangezien twee derden van onze leerlingen na beëindiging van hun studie overgaan [illegible] handel, nijverheid en landbouw. Vóór alles toch is het ons te doen om mannen te vormen, die het uurwerk van hun eeuw weten te raadplegen, die begrip hebben van het ontwikkelingstijdvak der beschaving, waarin zij leven en hebben te arbeiden en die vast besloten zijn hun volle mannenkracht te wijden aan de gro[illegible] der menschheid en [illegible]

Welke de eigenschappen zijn, die daartoe door de opvoeding moeten worden verworven en aangekweekt, wordt door den gewijden spreker in een ander gedeelte zijner redevoering uiteengezet. Hij noemt voornamelijk ondernemingsgeest, strijdvaardigheid, dit wil zeggen: de bekwaamheid om te worstelen met de omstandigheden, om tegenspoed zonder mismoedigheid te verdragen, om van alle zich voordoende gelegenheden partij te trekken — voorts scherpte van geest, lichamelijke gehardheid, welke door gepaste oefeningen verkregen wordt, en eindelijk de gewoonte, om in moeilijkheden, behalve op God, alleen op zichzelven te vertrouwen.

———

Ons dunkt, dat deze raadgevingen omtrent opvoeding wel waard zijn ook door andere dan alleen Fransche ouders gehoord en overwogen te worden. En *kracht, zedelijke kracht* zal van hen, die thans kinderen zijn, in den maatschappelijken strijd zeer stellig in klimmende mate gevorderd worden. Ook begrijpen wij ten volle het woord van Père DIDON, dat het hem als Franschman, doch ook (en zeker wel voornamelijk) als katholiek priester verdroot, een geslacht op te leiden, als het ware voorbestemd om in den strijd des levens overwonnen te worden.

Jammer echter, dat ook van zulke wenken en raadgevingen van Père DIDON geldt: gemakkelijker gezegd dan gedaan! Of echter niet *iets*, ja *veel* zelfs in de door hem aangegeven richting ook bij ons zou kunnen verricht worden? Wij gelooven het wel.

Algemeene regels zijn intusschen moeilijk te stellen, een antwoord.

FEUILLETON.

Dos Roeman.

Tabata och'or pasá di mainta, koe senjor Van Reek, es bankero rico, a lamanta for di su cama. Coe un cara disgustar el a saluda es luz di solo, koe tabata drenta pa un jaloesi koe no tabata cerá den su camber i sin doena respondi na un "Bon dia" di un criar koe a drenta riba su batimentoe di klok.

— Mi, jioe ta na trabao caba? es homber ricoe tabata puntra, mientra é tabata larga nan bistiéle manera un mucha chikitoe.

— E ta morto na sonjo ainda, es criar di confianza a responde. Meneer a bini cas pa cuart'or di madrugá, i segun ta parcé mi, no di muchoe bon humor.

Es bankero a grunja algun palabra, koe solamente hende por comprendé es palabranan aki: "maldito wega"! Despues el a baha bai na su oficina, el a larga nan trecé koffi pé i coeminza ristra su boekinan. Den curso di mainta senjor Van Reek a ricibi dos of tres carta seljár, koe despues di leza nan, su cara tabata bira mas dishustar koe é tabata. Basta bez caba el a tira un bista rabiá na stoel di su jioe, koe a keda henter mainta basjí dilanti su escritorio. Casi no tabatin un palabra papiar merdia na mesa i si no tabata pasobra es dos mozanan Van Reek tabata den un combersacion di un bisita koe nan a doena ajera nochi, solamente sona di cuchara, vorki i cuchioe hende lo a tendé. Senjora Van Reek tambe no tabata muchoe contentoe, pasobra riba cara di su jioe homber hende por a leza koe el a pasa anochi sin droemi.

Despues koe es criar a separé riba un senjal di es bankero, es tempestad, koe tabata menasa, a rementa.

— Tendé, malbado, Van Reek a dirigié na su jioe koe apena a coempli diez-ocho anja awor, porfin mi pacencia a caba coe bo. No basta, koe bo a horta mi cincoe cien florin, ma mi a ricibi hopi cuenta di bo, koe den ningun caso mi ta paga, aunké nan kier cera bo, of berguenza bo na público pa bo distribimento. Awé mes mi ta larga poné na courantnan, koe lo mi no paga ni un cens mas pa bo.

— Anto no ta keda mi otro cos di haci koe di bira soldat, es jioe dici coe un tono orguljoso.

— Esai podisé ta único camina, koe ta keda bo. Provoost i cachot por haci mas koe toer mi reganjonan i també pam secoe i un dos placa di tractement ta masjar bon pa bo, pasobra for di mi bo no tin nada mas di spera.

— Anto mi ta bisa toer kiko mi sabi di bo i lo mi sabi di obliga bo juda mi, es jioe desnaturalisá a respondé.

— Un bon boftá di es tata a cera boca di es jioe blasfemador; coe su cara tapar den un lenso el a sali for di den es camber.

— I coe boso, es tata rabiar dici coe su jioenan muger, coe boso també mi ta haci mescos. Atrobé un porcion di cuenta di modistanan. Kikó lo ta fin di toer? Boso ta keré di casa coe prins? Cualkier otro homber, lo boso haci nan pidi limosna.

— Nos mester camna anto manera criar? es un di mas bieuw a respondé, koe saja coe jaki manera hendenan di coenucoe? Stop, Suse, awé parcé papa no ta di muchoe bon humor. — I coemindando coe nan lensoe es dos mozanan nobel a sali for di comedor, oenda es bankero a keda coe su muger sol, koe no tabata papia ni un palabra. Ma pa tempoe ta henteramente bon, toer es nubianan preto mester desaparecé promé. Senjor Van Reek a coeminza, é mester sigi.

— Ata consecuencia di bo mala crianza, koe bo a doena bo jioenan, el a coeminza tira na es muger su cara. Un fruta no ta cai leeuw for di su paloe. Mientra koe mi ta mata mi curpa, sofoca mi alma, bo ta corda solamente na dibersion i gastamentoe i bo ta doena bo jioenan es mal egemplo ai. Ma toer cos a caba, tené bo sigur. Bo ta ekiboca bo di keré, koe bo cara zier, bo por haci mi coempra es diamantanan koe bo por hinca den bo cabez. Mi kier doena mehor seis mil florin pa pober, koe.....

— Sea prudente, Van Reek, el a interrumpié coe orguljo, i no ofendé mi! Ainda mi tin basta amigoe.

— Ai, keda ketoe! es bankero dici coe un tono di bofen. Bo amigoenan ta bini pa mi placa, mi binja i mi mesa.

Es predicacie aki a haci koe e muger també a sali for di camber.

— Esai anto ta fruta di trinta anja di trabao! es bankero tabata sclama i é tabata dal su cabez coe su moketa. Mi a sirbi di *mucha di mandar*, mi a domina mi na capricho i mal genio di mi principalnan, mi a sufri hamber, miseria i sed, mi a lastra na suela i adula, mi a pasa anochi sin droemi, mi a mancha mi concencia, mi a nenga mi familia.

El a cohé su sombré i su garoti parar i el a sali for di cas i ciudad. Den es estado disgustar, desesperar koe é tabata, é tabata camna sin sabi oenda é ta bai. E no tabato tendé boroto di ciudad mas i despues di algun ora é tabata sol riba camina di un coenucoe, koe tabata hibé na un pueblo, oenda tabatin un torentji tabata sali meimei di mondi berde i koe tabata larga un bon efecto.

Ora senjor Van Beek a desperta for di sonjo, nos por bisa, é tabata para den porta di su paraisa perdido — di es pueblo oenda el a nacé. I huntoe coe su wowo, su coerazon també, koe tabata cerá tin hopi tempoe, a habri, i pa di promer bez é por a jora trobe. I pa es abundante lágrima ai, koe a alivia su coerazon, el a reconocé punta di torentji di misa i el a ripara koe es olosji di misa tabata moenstra mitar di seis ora. No muchoe leeuw di aji el a mira dak di cas di su familia, es cas koe a mira é nacé, i awé ta pertenecé

dat in alle gevallen voldoet, is zeer stellig niet te geven. Slechts op twee punten wenschen wij de aandacht te vestigen.

Ten eerste: Meer dan tot dusver behoort o. i. bij de geweldige concurrentie, die onzen tijd kenmerkt, als het de keuze van een levensstaat geldt, gelet op persoonlijken aanleg. Knapen met niet meer dan middelmatigen aanleg voor hoogere studie, moet men niet laten studeeren; jongelieden, welke zich niet onderscheiden door scherpzinnigheid, geest van onderzoek en van eigen initiatief behooren niet thuis in de industrie, en wie geen ondernemingsgeest paart aan een groote mate van orde en omzichtigheid moet zijn fortuin niet zoeken in den handel. Als men met zorg de karakters bestudeert, zal men nagenoeg bij ieder kind één bijzonderen aanleg ontdekken, ééne richting, waarin het, voldoende onderwezen en geoefend, de meeste anderen kan overtreffen. *Die* aanleg moet ontwikkeld, in *die* richting moet bij de levenskeuze gestuurd worden. Gebeurt dit niet, het kind zal het allergrootste gevaar loopen later tot de overwonnenen te behooren in den strijd des levens.

Ten tweede: De opvoeding en het onderwijs behooren, zoodra eenmaal de levenskeuze gedaan is, gericht te worden op één zeer bepaald en nauwkeurig aangewezen doel. Een onderwijs, hetwelk beweert, dat het de jongelieden bekwaam maakt voor *alles*, voor diploma's, welke toegang geven tot de meest uiteenloopende *carrières*, kunnen voor onzen tijd niet geschikt zijn. Algemeene ontwikkeling, zooals bij tal van studie-programs wordt gevorderd, moge op zich zelf een schoone zaak wezen, men komt er in de practijk niet ver mede. Eerst de verstandelijke vermogens en – niet te vegeten! – het karakter van het kind door eenvoudig en degelijk elementair onderwijs en door geestes-gymnastiek geoefend en gesterkt, daarna de volle kracht van het karakter en van de vermogens geleid en ontwikkeld in één bepaalde richting, door den natuurlijken aanleg van het kind zelf aangegeven.

Ziedaar wat ons de beste weg schijnt om mannen te vormen, die in den strijd des levens overwinnaars zullen blijven, mannen, zooals door Bos- Deze voor het katholieke Frankrijk begeerd worden.

——o——

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernementsbesluiten.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 28 Augustus 1897 N° 598, is het Kohier van aanslag wegens "*Belasting op grondeigendommen en hypotheken*" over het jaar 1897 executoir verklaard.

Bovengemeld Kohier is ter invordering aan den Kolonialen Ontvanger uitgereikt.

Kerkelijke berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, heeft benoemd tot kapelaan van de Sint-Bernardusparochie te Bonaire (Playa) den WelEerw. Pater B. VAN OTTERDIJK, hier den 15den Juli uit Holland aangekomen, ter vervanging van den WelEerw. Pater A. EUWENS, die naar Curaçao terugkeert.

De Eerw. Pater VAN OTTERDIJK vertrok gisteren tegelijk met Z. D. H. en den Zeer Eerw. Pater G. WILLEMS per *Gouverneur van Heerdt* naar zijne bestemming.

* * *

Tijdens de afwezigheid van Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, die van den 3den tot den 13den September op het eiland Bonaire zal vertoeven, is de Zeer Eerw. Heer C. BLOMMERDE. Rector van het R. K. Gasthuis alhier, belast met het bestuur van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.

* * *

Donderdag 2 September jl. had in de kapel van het Colegio Stó. Tomás de plechtige Eerste H. Communie plaats van 23 leerlingen. Deze plechtigheid heeft altijd iets aantrekkelijks, omdat zij in ons herinneringen opwekt uit lang vervlogen dagen, en de vervulling is van het woord des Heeren: *Laat de kleinen tot Mij komen.*

Hier echter had zij nog iets bijzonder verhevens door dat Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS zich gewaardigde zelf de H. Handeling te verrichten, en den gelukkigen kinderen met zijne nog pas gezalfde handen de Spijze der onsterfelijkheid uit te reiken.

Na de H. Mis werd door Z. D. H. het H. Vormsel toegediend aan een achttal leerlingen.

Dankbare herinneringen aan dezen dag zullen den leerlingen bijblijven, niet alleen jegens God, die hun zoo groote weldaden bewees; maar ook jegens den minzamen Prelaat, die er gaarne het zijne toe bijdroeg, om de leerlingen van Santo Tomás dezen dag onvergetelijk te maken.

* * *

Woensdagmorgen zijn van Amsterdam naar Curaçao per *Prins Maurits* vertrokken de WelEerw. Pater P. VAN DEN TEMPEL en de Eerw. Broeders L. BROKERHOF, J. TIJHAAR en A. LAUS, allen van de Orde der Predikheeren en bestemd voor het Seminarie te Scherpenheuvel. De volgende maand zal het nieuwe gebouw worden betrokken en zullen de Eerw. Paters, die met den Eerw. Pater VAN DEN TEMPEL tot professoren van het Seminarie zijn benoemd, doch thans nog in de Curaçaosche Missie werkzaam zijn, zich daarheen begeven.

Tot nadere voltooiing der gebouwen zal het nog bestaande woonhuis, dat in de onmiddellijke nabijheid der gebouwen gelegen is, tot kapel worden ingericht.

Havennieuws.

Te rekenen van den 1sten September is de vaart met de stoomschepen van den *Koninklijken West-Indischen Maildienst* uitgebreid tot een dienst van tweemaal 's maands en zal de uitreis van de stoomschepen dier maatschappij den 1sten en 15den van elke maand plaats vinden. In verband hiermede is de *Prins Maurits* reeds den 1sten September in plaats van den 9den, zooals aangegeven stond, van Amsterdam vertrokken.

Ten gevolge dezer verandering in den dienst gaf de *Koninklijke West-Indische Maildienst* een gewijzigden dagwijzer uit, waarvan de Heeren HELLMUND & C°. Agenten dier maatschappij op ons eiland, ons een exemplaar toezonden, dat wij in dank ontvangen hebben.

* * *

Aanstaanden Maandag zal de Weledele Heer M. J. SELHORST, Directeur van Openbare Werken, naar Bonaire vertrekken om tegenwoordig te zijn bij het doen van herstellingen aan de boei, welke zich bij dat eiland bevindt.

* * *

De Weledel Gestrenge Heer J. DE VEER, nieuwbenoemd Gezaghebber van Aruba, zal aanstaanden Maandag per *Gouverneur van Heerdt* naar dat eiland vertrekken en zijn nieuwen post aanvaarden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Roberto Salas, Le Docteur Everst, Manuwel Ma. Clavijo Vermeulen R. C. Patea, Giovanno Giovanno Barato, Sarah H. de Lima, John Lasche a/b Saga, S. Huidekoper & Zoon. Clarita Montolio,

Aangeteekende stukken: J. M. Maal, Pablo Baez Lavastida, H. W. Pietersz, T. F. W. Kraft, Eusebio Diaz, Amalia Keep.

Niet voor verzending vatbaar een ongefrankeerd drukwerk geadresseerd aan Isidoro Linares c/o Wenkelman & Co. te La Guaira.

Koninginnedag.

Met opgewektheid werd in onze stad de verjaardag van onze geëerbiedigde Koningin, H. M. WILHELMINA gevierd. Bij het vallen van het kanonschot van het fort Nassau bij zonsopgang zag men niet alleen op de forten en openbare gebouwen, maar ook bij tal van particuliere woningen de vlaggen hijschen of uitsteken. Gedurende den dag werd er op de in de haven liggende stoombooten en schepen met Hr. Ms. *Alkmaar* aan het hoofd gepavoiseerd. Zelfs de tramwagens van Pietermaai deelden in de overal heerschende vreugde en waren eenvoudig doch netjes versierd.

De volksspelen hadden, dank de zorgen der feestcommissie, een goed verloop en droegen niet weinig bij tot de algemeene opgeruimdheid. Onder grooten toeloop van volk, dat zich verlustigde in dat heerlijke militaire schouwspel, had de parade plaats, waarna de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur ten raadhuize audientie verleende, welke druk werd bezocht. Doch wel de meeste toeschouwers trok des avonds, toen het traditioneele Oranjezonnetje, dat overigens op den dag goed zijn best had gedaan, niet meer zijn verschroeiende stralen op onze hoofden schijnen deed, het vuurwerk, dat meer als vorige jaren geslaagd mag heeten en waarvan een paar nummers om hun lichteffect en kleurschakeering de algemeene bewondering wegdroegen. Den volgenden dag, Woensdag, was het feest voor den militairen hier in garnizoen. In den namiddag herdachten zij onder muziek en opwekkende spelen den verjaardag der Vorstein.

Zoo ging dan hier de zeventiende verjaardag van Nederlands geliefde Koningin voorbij en het was nu zeker als een voorsmaak van het groote feest, dat wij zullen vieren bij de inhuldiging van H. M. WILHELMINA, wanneer Zij met haar volgenden verjaardag zelve de teugels van het bewind over Holland en zijne koloniën in handen zal nemen.

Electrisch licht.

Wij mogen niet zeggen, dat de ondernemer van de electrische verlichting onzer stad niet van goeden wil is. Ofschoon de aanleg nog niet voltooid is, werd Maandagavond een proef genomen met de groote electrische lampen om te zien, of met Koninginneverjaardag onze stad voldoende electrisch verlicht zou kunnen worden. Het pogen was schoon, maar het werd helaas niet bekroond met een goeden uitslag. De sterkte van het licht bleek volstrekt niet voldoende om de groote pleinen onzer stad, zooals het Plein van Pietermaai, den Waterkant van Otrabanda voldoende te verlichten of in de straten het licht zoover te doen schijnen als men zich bij de plaatsing der lampen scheen voorgesteld te hebben. Ook ondervond men toen dat het gebruik van wit glas voor de ballonnen niet aan te raden is, wijl bij de doorstraling van het licht met zulke ballonnen duistere kringen op den grond zichtbaar worden. Zooals wij vernemen, zullen nu overal, gelijk in Europa en Amerika reeds op de meeste plaatsen is verbeterd, ballonnen van melkglas worden aangebracht. Wij hopen van harte, èn voor den ondernemer èn voor onze stad, dat men in deze zaak toch eens spoedig tot een bevredigend resultaat zal komen.

Fietsen.

Eenigen tijd geleden maakte hier een wielrijder per fiets een tochtje naar de plantage Sint-Joris. Hij vermoeide zich daarbij zoozeer, dat hij ziek thuis kwam en er spoedig wegens zijn bedenkelijken toestand geneeskundige hulp moest worden ingeroepen. Tot nu toe heeft men weinig beterschap bij den patient kunnen bespeuren en nog steeds mist hij het gebruik van zijn spraakvermogen.

Naar aanleiding hiervan deelen wij hier eene waarschuwing mede, welke een zekere dr. K. in de *Köln Ztg.* geeft en waarbij hij er op wijst, hoe nadeelig het fietsen voor het hart van den rijder is.

Door de schijnbaar gemakkelijke, doch in waarheid groote krachtsinspanning, die het wielrijden vordert, wordt het hart bovenmatig ingespannen. Dr. K. voorspelt, dat binnen enkele jaren de helft der wielrijders door hartziekten gedwongen zal wezen, het wielen voorgoed na te laten.

Als voorbehoedmiddel tegen nadeelige gevolgen geeft de dokter o. a. de volgende voorschriften. Eerstbeginnenden mogen in geen geval, met inbegrip der rustpauzen, langer rijden dan een half uur per dag. Bij gevoelige gestellen vergenoege men zich met één kwartier. Later kan dit tot hoogstens 1 uur (zonder pauze) worden uitgebreid.

Het krom-zitten moet absoluut vermeden worden. Het allernadee-

---

na su roeman Gerrit, koe el a desprecia i koe el a nenga dilanti wowo di mundoe. Com trankil i ketoe tabata cerca djé! Ki contraste den fluweel di su sofanan i es jerbanan aki berde koe ta combidé pa bin toema sosiegoe! Ki cuadronan carísimo contra es coenucoe simple i boenita! Den es tankinan di awa, paloenan ta larga nan rama cai, patoenan ta landa, paharanan ta hunga boela bai-bini. Bacanan ta grita den jerbanan i cabainan ta lora abao den frescura di jerba of nan ta hunga coe toer confianza coe nan cabez contra di otro. Despues di un mei ora di sosiegoe, nos bankero a cohé camina di cas di su famia, cabez abao, ma na porta di hektji el a keda para, manera é tabata clabar na suela. Bao di un paloe grandi cargar di appel, Van Beek a mira reuní hinter familia di su roeman envidiable, un homber i tata dichoso koe tabata mira coe un cara contentoe es koe su jioenan tabata haci rondor di djé. Su muger tabata sinta riba un banki i tabata tené man di nan jioe chikitoe koe ta coeminza sinja camna. Dos tres paso mas adilanti un jioe muger di nuebe anja tabata na rodia braza habrir pa vange su roeman chikitoe koe ta sinja camna.

"Bam Jantji, camna poco pa mama mira," es mama dici. El a larga su mân bai i es jioe chikitoe a doena un stap-un stap, te ora el a bai den braza di su roeman koe tabata speréle mân habri. Sigur senjora Van Reek lo no por sintié mas contentoe aunké es diamantanan koe é tabata desea, koe su pober cunja i su jioenan, mirando com es chikito ta coeminza sinja camna.

Un otro roeman muger, koe tabata para contra es paloe di appel ta brei un meja, a corré bin cerca su roeman di mas chikitoe i dici despues di a pas e meja na pia di su roeman: "Mira Jan, com leeuw bo ta caba — si mí cabé, mamá lo por bisti bo é dia Domingo."

—Papa, es jioe di diez dos anja dici, bo sabi koe awé mainta ora bo a bai marché, mi a rosa un bon pida tera? I es tata, contentoe di actividad di su jioe, a subi un stoel i kita un appel dune.

Mientra koe es bankero ricoe ta mira toer es cosnan aki ketoe tras di hektji, es escena ta troca. Hustamente siet'or un criar ta trecé un asetji jen di batata cajente bin poné riba mesa huntoe coe un otro asetji di spekki i pam; despues koe nan toer a sinta na es mesa, es tata a gradici nan Tata celestial coe un oracion corticoe, ma cordial. Es bankero no por a wanta mas.

—Ta manera mi ta tendé un joramentoe banda di hektji, Gerrit dici, scuchando.

--Si, un pober homber, un boz a respondé. Gerrit a boela lamanta. Ta bo, mi roeman Frans? e dici jen di admiracion i cohiendo manoe di es homber ricoe.

—Mi roeman, es bankero dici brazando su roeman, sinja mi també biba, reza i bira dichoso! Ma promé — casi é tabatin berguenza di bisa — larga mi també comé. Ta hopi anja mi no a sinti asina un hamber.

For di es dia ai es bankero ricoe tabata bai cerca es simpel homber di coenucoe na skool i tabata sinja for di djé, com cria su jioenan mehor i gia su muger coe mas huicio. En berdad koe é no a logra esai mas, ma sin embargo es sinjanza tabatin algun bon fruta, pasobra si es candela di fiernoe di cas ta cender muchoe cajente, anto e ta corré bai cerka su roeman Gerrit i é ta refreské un poco bao di es paloe di appel.

ligste is het snelle wielrijden. Zelfs een geoefend wielrijder mag niet harder rijden dan 6 á 5 minuten per kilometer, dat is de snelheid van eene gewone vigelante. Dan kan de ademhaling nog plaats hebben met gesloten mond. Zoodra men iets aan het hart merkt, moet zeer langzaam gereden worden en bij hartkloppingen onverwijld worden afgestegen.

Venezuela.

Een paar dagen vóór de verkiezingen liepen te Caracas, volgens een door ons ontvangen particulier bericht, voortdurend troepen door de stad, die naar gelang hunner partijkleur *Leve Rojas Paúl* of *Leve Andrade* riepen. Tusschen de partijen kwam het eindelijk tot een ontmoeting, waarbij acht personen werden doodgeschoten. Men voorspelt reeds, dat mocht Dr. ROJAS PAÚL tot President gekozen worden, de tegenwoordige regeering dit niet lijdelijk zal aanzien, maar met kracht van wapenen zich tegen zijn presidentschap verzetten zal.

Protectie.

Men is in Frankrijk zoo bang niet van protectie als in Holland; dat moge het volgende staaltje, waarbij ook de Hollandsche kaasindustrie betrokken is, bewijzen.

De Parijsche bladen vermelden, dat de Minister van Marine gehoor heeft gegeven aan de talrijke klachten der Kamers van Koophandel, die voor de Fransche voortbrengselen het uitsluitende recht eischen om gebruikt te worden voor de voeding der marine.

De Commissarissen-Generaal der havens worden uitgenoodigd, daaromtrent uitdrukkelijke bepalingen te maken bij de toewijzing der leveringen.

Alleen de koloniale waren worden uitgezonderd, zoals koffie, peper, enz. maar uitdrukkelijk wordt last gegeven, om de Hollandsche kaas door Fransche sardines, en de Zwitsersche gecondenseerde melk door Fransche kunstmelk te vervangen.

Dat heet nog protectie van vaderlandsche industrie en landbouw!

NEDERLAND.

Een hooge gast.

Wij lezen in *Het Centrum* onder dagteekening van 5 Augustus:

Heden-namiddag te 5 ure ontving het Dominicanerklooster te Huisen binnen zijne muren een hoogen gast. Mgr. Antonio Raimondo Silva, bisschop van Merida (Venezuela), wilde op zijn terugreis van Rome een bezoek brengen aan het moederhuis der Predikheeren-orde in Nederland en West-Indië. Immers van hieruit zal in Curaçao binnenkort een Groot-Seminarie worden opgericht, hetwelk moet dienen om aan eenige bisdommen van Zuid-Amerika een waardige priesterschap te bezorgen. De paters Dominicanen van Huisen zullen de leiding van dat Seminarie op zich nemen.

Mgr. Silva werd door een breede schaar kloostergeestelijken in hun wit habijt door de kapel geleid naar het altaar. Hier bad Z. D. H. eenigen tijd onder kerkelijk gezang.

De hooge gast zal eenige dagen in Huisen verblijf houden.

De oudste Nederlander.

De heer G. A. Boomgaart te Groningen hoopt den 21sten September zijn honderd en-negenden verjaardag te vieren. De nestor der Nederlanders blijft als altijd vasthouden aan den gezetten regel, des morgens te half acht uit het bed, des avonds klokke half negen ter ruste. Nog altijd is de patriarch goed en gezond en zijn geestvermogens niet gekrenkt.

Met jeugdig vuur verhaalt hij nog zoo gaarne, hoe hij eenmaal als tamboer tegen Napoleons legerscharen optrok; als eene echte patriot verfoeit hij het tijdperk, waarop de leuze: vrijheid, gelijkheid en broederschap alom werd gehoord, den tijd — en hij beleefde dit zelf mede — toen op de Groote Markt te Rotterdam de vrijheidsboom werd geplant. Hij vindt het gelukkig, dat Napoleon spoedig uit ons land den aftocht moest blazen. Het doet den oudsten man daarom dan ook goed, dat H. M. de Koningin-Regentes in het bezit is van zijn portret.

Als burger heeft de heer Boomgaart een eervolle loopbaan achter zich. Als scheepskapitein heeft hij den handel gediend, en was 60 jaren lid van het zeemanscollege.

Een groot ongeluk.

Den 8sten Augustus is te Amsterdam aan boord van het stoomschip *Oranje Nassau* van den *Koninklijken West-Indischen Maildienst*, een vreeselijk ongeluk gebeurd. Genoemde boot zal eerlang weer in de vaart gebracht worden en werd daarom schoongemaakt.

Een der werklieden, die al sedert de oprichting der maatschappij in haar dienst is, had de opdracht gekregen de zoogenaamde achterstang te schrappen. Om daar bij te kunnen komen, hijscht de werkman, op een banje zittend, zichzelf op en maakt dan het eind touw, dat over de katrol loopt, aan den mast vast. Dit is op een minder stevige manier geschied, zoodat het touw op een gegeven oogenblik slipte en de werkman van een hoogte van 25 á 30 el op het dek stortte.

De ongelukkige was zwaar gewond. Eerst werd een voorloopig verband gelegd, terwijl later door den dokter van de maatschappij *Nederland* hulp werd verleend.

De gewonde werd naar het Binnen-Gasthuis overgebracht. Zijn toestand was, tengevolge van inwendige kneuzingen, hopeloos. De man is vier en-dertig jaar, gehuwd en vader van zes kinderen.

BUITENLAND.

Duitschland. — Zaterdagmorgen 7 Augustus om acht uur gingen de stoombooten der Duitsche kolonie, die der journalisten en vele vaartuigen met particuliere gezelschappen, alle geheel vol, van Peterhof weg, om de Duitsche keizerlijke vloot te gemoet te varen. Men zag weldra in de verte de rookwolken der Duitsche schepen, en een kwartier later kondigden kanonschoten de *Hohenzollern* aan, die aan de spits der prachtige vloot de bocht binnenliep en van wier dek het "Heil dir im Siegeskranz" weerklonk. Er ging een stormachtig, geestdriftig gejuich op uit de rijen der Duitschers van St.-Petersburg en der Duitsche deputaties uit gansch Rusland: zij begroetten het eerst hun keizer en hun keizerin. Toen keizer Wilhelm op de brug van den commandant zichtbaar werd, hief men op de dichtst bijzijnde Russische schepen het Duitsche volkslied aan. De kanonnen donderden. En de keizer, op de brug, groette vriendelijk naar alle zijden. Om twaalf uur liet de *Hohenzollern* het anker vallen. Kanonschoten meldden van den kant van Peterhof het daarna volgend vertrek van het Russische keizerlijk jacht *Alexandria*, met denczaar en de czarin aan boord. De *Alexandria* ankerde in de nabijheid van de *Hohenzollern*. De czaar en de czarin, gevolgd door grootvorst Alexis Rapolin, scheepten zich in naar de *Hohenzollern*, en toen zij de valtrap betraden, spoedde keizer Wilhelm zich hun te gemoet. De keizers omhelsden en kusten elkaar bij herhaling zeer hartelijk. De Duitsche keizer kuste de hand der czarin en geleidde haar tot de keizerin; daarop volgden eveneens eenige hartelijke omhelzingen.

Na vertoef van een kwartier vertrokken de Russische en Duitsche majesteiten aan boord der *Alexandria* naar Peterhof, waar later ook prins Heinrich aankwam. Gedurende de vaart werden de keizers, die zich op het dek bevonden, met luid gejubel begroet. Om kwart over eenen 's namiddags legde de *Alexandria* te Peterhof aan, waar de grootvorsten, grootvorstinnen en hoogwaardigheidbekleeders aanwezig waren. Na de landing begaf het keizerlijk gezelschap zich in rijtuigen naar het paleis, waar het ontbijt in kleinen kring gebruikt werd.

Bij de begroeting op de *Hohenzollern* had de czaar den keizer geluk gewenscht met diens benoeming tot admiraal á la suite van de Russische vloot. Te Peterhof had in den namiddag een gala-diner plaats.

Den volgenden dag, Zondag, tegen elf uur des voormiddags kwam het Duitsche Keizerpaar aan den aanlegsteiger te St. Petersburg aan, waar het door een deputatie der stedelijke regeering brood en zout werd geboden. De stedelijke gouverneur begroette HH. MM. in het Duitsch, en overhandigde der keizerin een bouquet. Een onafzienbare menschenmenigte vulde de straten.

Spanje. — Antonio Canovas del Castillo, de vermoorde minister, werd in 1828 te Malaga geboren, studeerde te Madrid in de philosophie en de rechten, was tevens een ijverig beoefenaar van letterkundige en geschiedkundige studiën en werd reeds in 1852, dus op 24jarigen leeftijd, door zijn geboorteplaats naar de Cortes afgevaardigd. Twee jaar later was hij zaakgelastigde te Rome; in 1858 kwam hij als secretaris-generaal aan het hoofd van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, later van Financiën en Koloniën, in welke laatste functie hij een voorstel indiende tot afschaffing der slavernij. Kort voor de omwenteling van 1868, die koningin Isabella uit Spanje verdreef, werd Canovas, die een oprecht monarchist was, uit het land verbannen.

Krachtig ijverde hij voor de restauratie der Bourbons, en toen hem dat in 1874 gelukt was, benoemde koning Alfonso XII hem tot minister-president. Nu was hij beurtelings minister of leider der conservatieve partij in de Kamer, tot de koningin-regentes den verdienstelijken staatsman den 13den Maart 1895 voor het laatst aan de regeering riep.

Den laatsten tijd ging de heer Canovas waarlijk niet op rozen. De opstanden op Cuba en de Philipijnen berokkenden hem veel moeilijke oogenblikken, en ook de inwendige toestand van Spanje, vooral die der ontredderde geldmiddelen, vereischte al zijn geestkracht en regeeringskunst.

Niet lang geleden verwachtte men algemeen, dat de zeventigjarige staatsman de leiding van 's lands zaken aan zijn tegenstander Sagasta zou overgeven, en inderdaad nam de heer Canovas zijn ontslag, maar de koningin droeg hem opnieuw de vorming van een ministerie op, en hij meende aan die opdracht te moeten voldoen.

Thans is hij onder het lood van een ellendeling gevallen. Spanje verliest in Canovas een bekwaam staatsman, de conservatieve partij een ervaren leider en uitstekend redenaar.

Engeland.— De wet op het metrieke stelsel van maten en gewichten in Engeland, die waarschijnlijk voor het eind van de zittingen van het Parlement zal worden afgekondigd, gaat niet ver.

De nieuwe wet „veroorlooft" slechts aan handelaars het metrieke stelsel te gebruiken en verstrekt tafels, waarin men het equivalent van de oud-Engelsche maten en gewichten in die van het nieuwe stelsel kan zien. Maar naast die nieuwe maten en gewichten blijven de oude bestaan, en men is niet, verplicht zijn waren per meter of per kilo te verkoopen.

De Engelsche bladen herinneren er aan, dat nergens nog het tiendeelig stelsel geheel consequent is doorgevoerd. De honderdvoudige verdeeling van den tijd heeft geen ingang kunnen vinden. De thermometerverdeeling volgens Celsius is ook verre van algemeen.

De *Pall Mall Gazette* meent, dat de nieuwe wet geenerlei uitwerking zal hebben, en dat de handelswereld nog wel in de eerste honderd jaren met yards, onsen en shillings tevreden zal zijn.

—In het Katholieke gasthuis te Londen, in Great-Ormundstreet, leven vier nonnen, die tijdens den Krimoorlog de gewonde soldaten met zelfopoffering hebben verzorgd. De oudste is 81, de jongste 69 jaar oud.

De vorige maand ontvingen zij tot haar niet geringe verbazing de mededeeling, dat koningin Victoria haar binnenkort in het paleis verwachtte. Er verscheen een hofrijtuig voor het hospitaal en bracht de vier zusters naar Windsor.

Bij haar aankomst werd voor de vier oude zusters een lunch opgedischt. Na afloop werden zij door de koninginnen ontvangen. Op recht hartelijke wijze bedankte H. M. de religieuzen voor de uitstekende diensten, aan haar soldaten bewezen, en hechtte eigenhandig het eereteeken van het Roode Kruis op de borst der liefdezusters.

ADVERTENTIEN.

M.B.GORSIRA & Co

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancias renovado por todos los vapores.

Novedades,

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER I E SINGER LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

van Houtens Cacao

Heerlijk van smaak – Zenuwsterkend –
Lichtverteerbaar – Goedkoop in 't gebruik.

ATTENTIE! ATTENTIE!

TE KOOP

Thomas A. Edison. Apparaten voor X-stralen ten behoeve der geneeskunde. Kinetoscoop. Amet Magniscoop. Phantoscoop. Edisons Projectoscoop. Origineele platen en de laatste muzikale nouveauté:

Edisons Nieuwe Phonograaf met Luitenant
"BETTINI'S MICRO-ATTACHMENT."

Er wordt geen electriciteit vereischt. — Geen ingewikkeld mechanisme.—Een bron van uitspanning en onderrichting voor de huiskamer. — Een opgeruimde gezel in de ziekenkamer.—Een geschenk zonder weerga.—Een wonderbaar wetenschappelijk instrument.—Men leert er mede werken in vijf minuten.

Met behulp van de **Phonograaf met Luitenant "Bettini's Micro-Attachment,"** die voortreffelijke uitvinding, blijft de stem van den mensch bewaard voor alle tijden. Hoe zou men het waardeeren, wanneer men hoorde, dat er in latere jaren nog herinneringen zijn overgebleven van kleine gezegden zijner kinderen, welke zoo getrouw mogelijk kunnen worden weergegeven, alsof ze op het oogenblik zelf gesproken worden met alle bijzonderheden van het kinderlijk woord! Hoe zal men zich verheugen in het bezit van een blijvende herinnering aan een geliefd lied van een vriend of kennis, dat men telkens opnieuw kan hooren zonder dat de zanger aanwezig is! Nooit meer zal een vriendschappelijke samenkomst vervelend worden of zonder leven en geest zijn, waar men de **Phonograaf met Luitenants "Bettini's-Micro-Attachment"** laat werken. Wat kan er meer betooverends zijn dan het weergeven van de beste muziek, zooals die uitgevoerd werd door de beroemdste orkesten der Vereenigde Staten van N. A., van vocaal solo's, duetten, quartetten, gezongen door de eerste zangers, van uitgekozen stukken, voorgedragen door redenaars, in een bijzonder dialect, door acteurs of vertellers! De opmerkelijke verscheidenheid van de **Phonograaf met Luitenant "Bettini's Micro-Attachment"** moet niet beoordeeld worden naar of verward worden met de automaten, die overal te vinden zijn, of andere goedkoope spreekmachines. Deze **Phonograaf** is vervaardigd en beproefd door EDISON in zijn eigen fabriek.

Voor verdere informaties en prijsopgave vervoege men zich ten kantore van

Dr. W. C. GAERSTE.
Agent.
OTROBANDA.

"A GRANDES MALES . . ."

La Emulsión de Scott es un "gran remedio." La Tísis y demás afecciones del pecho, la Escrófula y la Anemia son grandes males pero que ceden al uso de una medicina cuyos componentes tengan la virtud de sanar la irritación de la garganta y los pulmones, de eliminar las impurezas de la sangre y de producir carnes y fuerzas. Esto se logra con el aceite de hígado de bacalao subdividido en partículas infinitesimales para que sea asimilado rápidamente, como lo está en la legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

Esta medicina reune además las virtudes de los hipofosfitos de cal y de sosa que son grandes tónicos para el cerebro, los nervios y sistema óseo. De ahí que fortalezca á los débiles. No hay sustancia que contenga en tan alto grado las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao. La forma más conveniente de tomarlo es la de "Emulsión de Scott." Agradable al paladar. Reconocida universalmente por los médicos como la medicina-alimento por excelencia para los niños.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

TYD-TAFEL

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK.

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1897	Philadelphia		Caracas		Venezuela		Philadelphia		Caracas		Venezuela	
Vertrekt van New York....	Aug	25	Sept	4	Sept.	15	Sept	25	Oct.	5	Oct.	14
Komt aan te Curaçao	„	31	„	10	„	21	Oct.	1	„	11	„	20
Vertrekt van „	Sept.	1	„	11	„	22	„	2	„	12	„	21
Komt aan te Pto. Cabello	„	2	„	12	„	23	„	3	„	13	„	22
Vertrekt van „	„	3	„	13	„	24	„	4	„	14	„	23
Komt aan te La Guayra..	„	4	„	14	„	25	„	5	„	15	„	24
Vertrekt van „ ..	„	7	„	17	„	28	„	8	„	18	„	27
Komt aan te Pto. Cabello	„	8	„	18	„	29	„	9	„	19	„	28
Vertrekt van „	„	9	„	18	„	29	„	9	„	19	„	29
Komt aan te Curaçao	„	10	„	19	„	30	„	10	„	20	„	30
Vertrekt van „	„	10	„	21	Sept.	1	„	11	„	20	„	30
Komt La Guayra aan .... om passagiers en Mails aan wal te zetten en in te nemen	„	11	„	22	„	2	„	12	„	21	„	31
Komt an te New-York....	„	17	„	28		8	„	18	„	27	Nov.	6

Stoomschip Maracaibo

Vertrekt van Curaçao....	Sept	1	Sept	11	Sept.	22	Oct.	2	Oct.	12	Aug.	21
Komt aan te Maracaibo....	"	2	„	12	„	23	„	3	„	13	„	22
Vertrekt van "	„	8	„	18	„	28	„	9	„	17	„	28
Komt aan te Curaçao......	„	9	„	19	„	29	„	10	„	18	„	29

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO — OTRABANDA

CALLE ANCHA No 160

Teléfono No 1 07.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra. etc., etc.